

## การประยุกต์ใช้ **Mind Map** ในงานต่าง ๆ

Mind map ได้รับความนิยมจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐกิจ รวมทั้งในการทำกระบวนการฝึกอบรมภาคประชาชนก็เห็นมีการประยุกต์ใช้ เพื่อให้การศึกษาโปรแกรม

MindManger เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้เขียนจึงขอแนะนำเสนอการประยุกต์ใช้งาน

MindManager เพื่อเขียน Mind Map ด้านต่างๆ ดังนี้

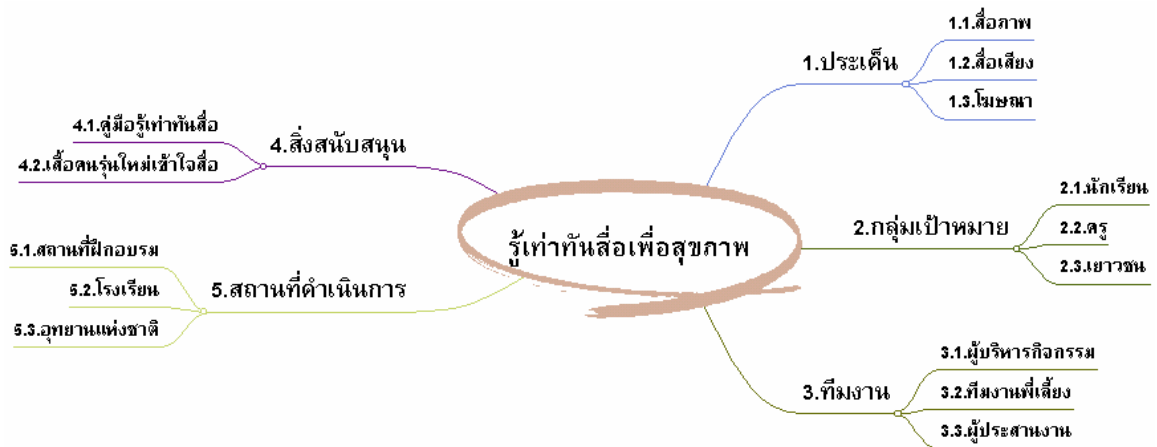
- การใช้ Mind Map ในการประชุมผ่าน Projector
- การใช้ Mind Map ในการระดมสมอง (Brainstorming)
- การใช้ Mind Map เพื่อเตรียม Script รายการวิทยุ (Radio)
- การใช้ Mind Map เพื่อเตรียม outline สำหรับการเขียนบทความ
- การใช้ Mind Map เพื่อวางแผนการทำงาน (Planning)
- การใช้ Mind Map เพื่อการบันทึกการฟังบรรยาย (Note)
- การใช้ Mind Map เพื่อการคิดแบบสร้างสรรค์ (Creative)
- การใช้ Mind Map เพื่อกำกับงานฝึกอบรม ประชุม สัมมนา (meeting/seminar)
- การใช้ Mind Map เพื่อการนำเสนอผลงาน (Presentation)
- การใช้ Mind Map เพื่อค้นหาความเป็นตัวตน (Meaning)
- การใช้ Mind Map เพื่องานขายประกันชีวิต (Insurance agent)
- การใช้ Mind Map สำหรับการวางแผนการเขียนหนังสือ (Book)

Mind Map มีประโยชน์มากมาย หากเรารู้จักที่จะประยุกต์ใช้ให้เข้ากับแต่ละสถานการณ์

ความรู้เรื่อง Mind Map + ความรู้เรื่องการใช้โปรแกรม Mind Mapper + ความสามารถในการประยุกต์ใช้ (ศิลปะการเขียน mind map, จินตนาการ) = ผลงาน mind map คุณภาพ
--

## การใช้ Mind Map ประชุมผ่าน Projector

ในการประชุมสำหรับหน่วยงานที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี การประยุกต์ใช้ Mind Map เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมมักจะมีความคิดเห็นที่หลากหลาย หากใช้ Mind Map ในการแสดงบนจอภาพ เพื่อให้ทุกคนมองเห็นว่าที่ประชุมกำลัง focus อยู่ ณ จุดใด



ผู้เขียนได้ใช้แผนภาพ mind map ด้านบนนี้ในการนำเสนอโครงการ อบรมในรูปแบบ Package แบบ 3 วัน 2 คืน โดยเสนอต่อที่ประชุม สสส โครงการ “รู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ” ตึก SM Tower กทม.

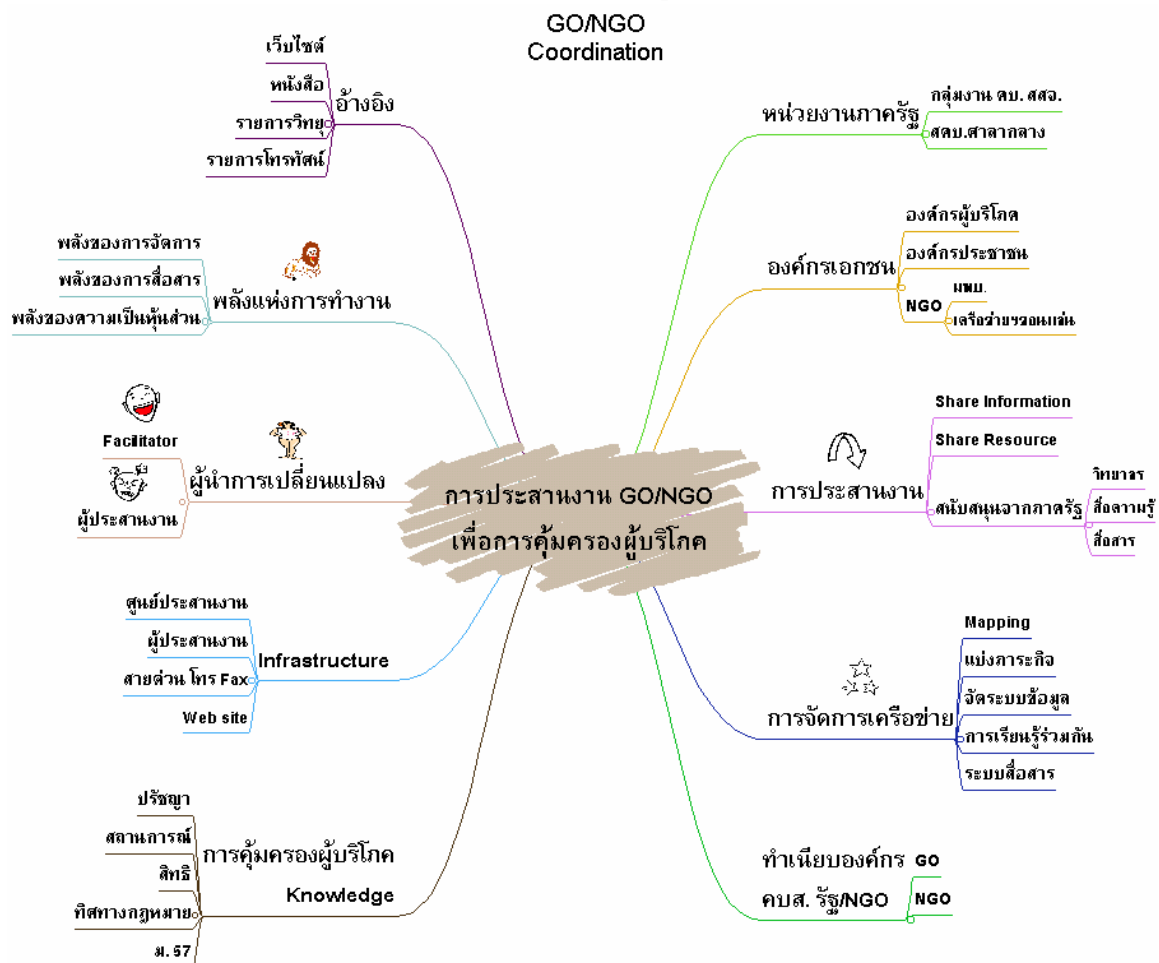
เมื่อที่ประชุมอภิปรายก็ไม่ต้องข้ามไปข้ามมา เพราะทุกคนจะ focus ในเรื่องเดียวกัน และหากเกิดประเด็นใหม่ๆ ก็สามารถแตกแขนงออกได้อีก ณ เวลาที่อภิปราย และเมื่อที่ประชุมสรุปประเด็น ทั้งเพิ่มและลดแขนงความคิดออกไป ก็สามารถพิมพ์แจกที่ประชุมนำกลับไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไปได้ หากหน่วยงานต่างๆ นำเทคนิคนี้ไปใช้ ผู้เขียนเชื่อว่า Projector ที่ซื้อมาแพงๆ คุ่มค่าแน่ การประชุมจะมีประสิทธิภาพ ใช้เวลาในการประชุมไม่นานหาข้อสรุปได้โดยง่าย

**อุปกรณ์ที่ต้องการใช้ :** เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ (Projector) โปรแกรม MindManager เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่มีความสามารถ ความรู้ในการใช้โปรแกรม MindManager

## การใช้ Mind Map ในการระดมสมอง (Brainstorming)

การระดมสมองคำนี้มีการใช้มากขึ้นตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา แต่เท่าที่สังเกต จะเห็นว่า ระดมหัวมากกว่าสมอง เพราะบางคนไปร่วมประชุมระดมสมอง แต่ไม่ยอมนำสมองไปด้วย

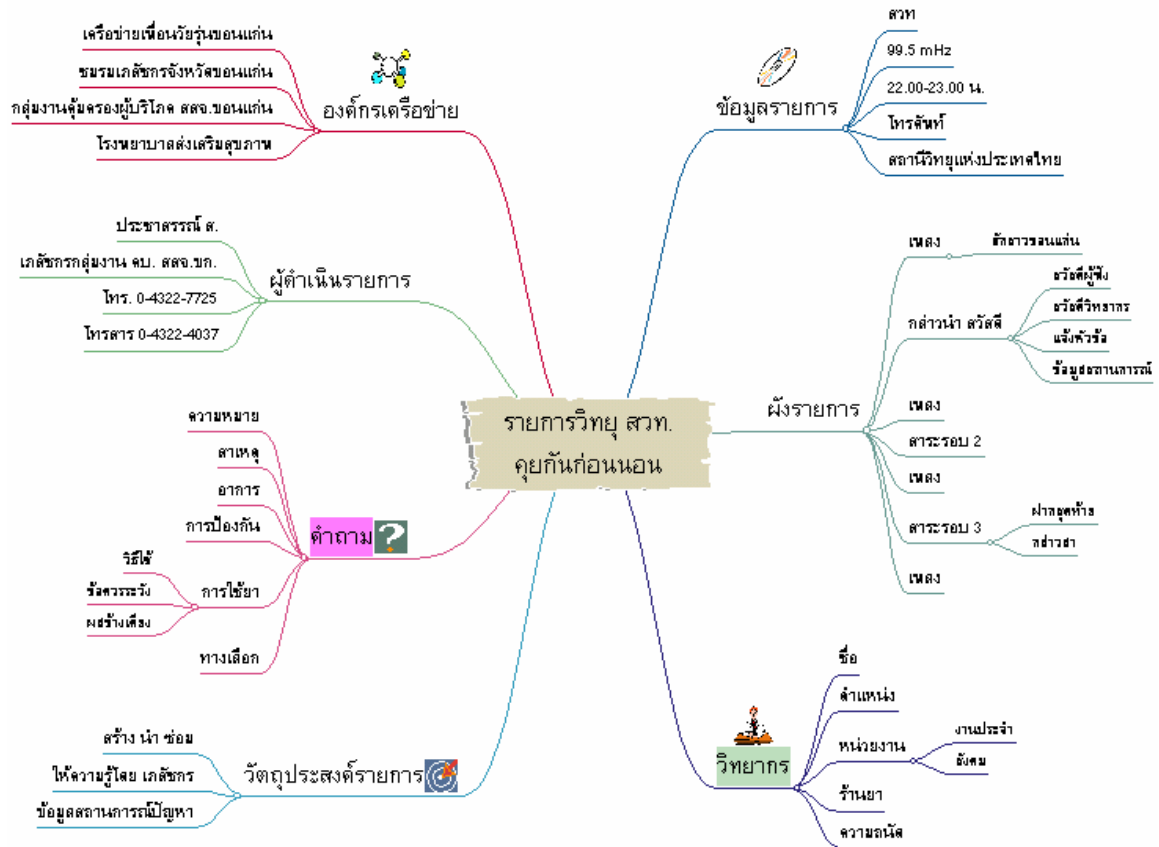
ในการระดมสมองในที่นี้ภาษาอังกฤษใช้คำว่า **Brainstorming** คือการนำข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นออกมาจากสมองของผู้เข้าร่วมประชุมให้มากที่สุด โดยไม่มีการสกัดกั้นความคิดใดความคิดหนึ่ง ทุกคนเสนอได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นมากที่สุด การใช้ **mind map** จะทำให้เราได้ความคิดหลากหลาย เมื่อต้องการจัดหมวดหมู่ความคิดก็สามารถทำได้ง่าย



จากภาพเป็นการระดมสมองเรื่องการประสานงาน GO/NGO เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค จะเห็นว่าการจัดกลุ่มของความคิดที่หลากหลายทำได้โดยง่าย

การใช้ **Mind Map** เพื่อเตรียม **Script** รายการวิทยุ

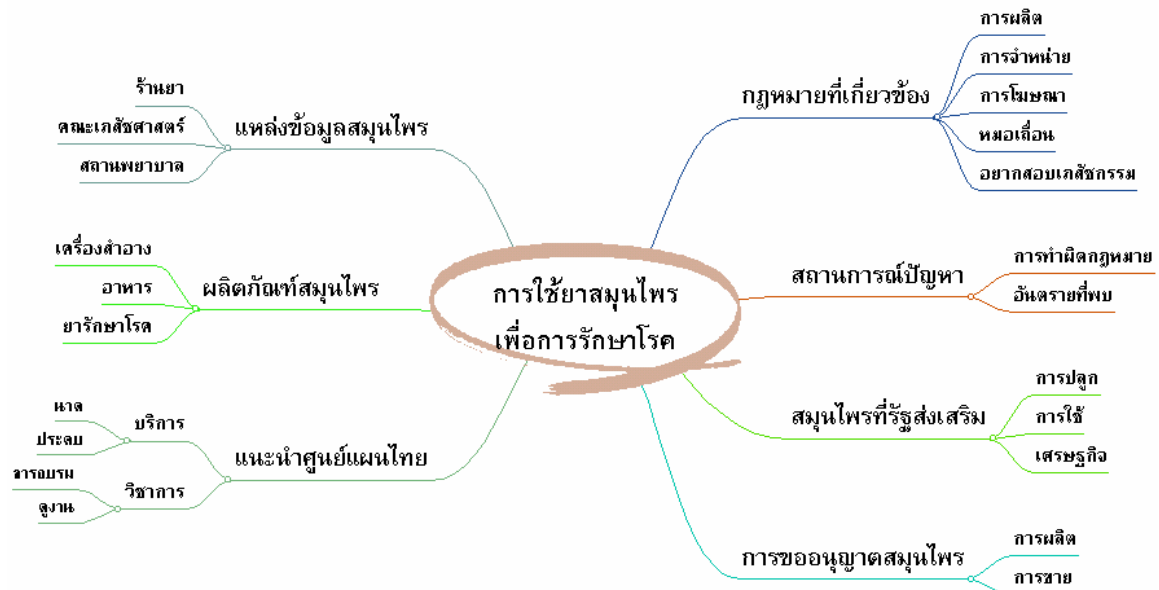
ผู้เขียนมีโอกาสไปเป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุ ที่สถานีวิทยุ สวท. 99.5 mHz ทุกวันศุกร์ เวลา 22.00-23.00 น. ชื่อรายการ “คุยกันก่อนนอนกับเกสซ์กรขอนแก่น” รูปแบบรายการจะเป็นการดำเนินรายการโดยเชิญวิทยากรที่เป็นเกสซ์กรจากหน่วยงานต่างๆ มาให้ความรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อการสร้าง นำซ่อม ผู้เขียนในฐานะผู้ดำเนินรายการมีความจำเป็นต้องเตรียม script รายการเบื้องต้นว่าจะซักถามอะไรวิทยากร จึงได้ประยุกต์ใช้ **Mind Map** เพื่อให้การทำงานง่าย



แผนภาพ **Mind Map** ด้านบนนี้เป็นรายละเอียดที่ผู้เขียนใช้ประกอบทุกครั้งที่ในการดำเนินรายการวิทยุ การพูดจึงเกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยง เพราะบางครั้งการพูดต้องกระโดดไป กระโดดมา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น “สวัสดิ์ครับท่านผู้ฟัง ท่านกำลังรับฟังรายการ คุยกันก่อนนอนกับเกสซ์กรขอนแก่น ทาง สวท. 99.5 mHz รายการมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้าง นำซ่อม พักฟัง เพลงซักครูครับ...”

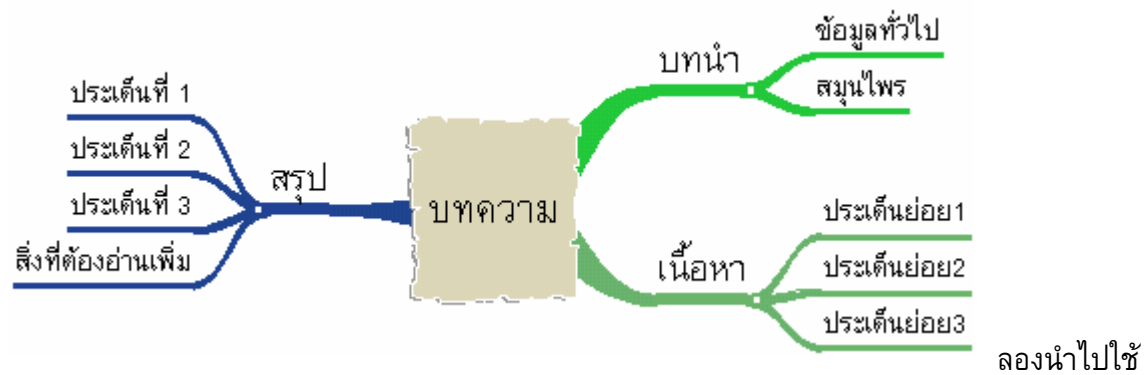
การใช้ Mind Map เพื่อเตรียม outline สำหรับการเขียนบทความ

การเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร หรือนิตยสารนั้นก่อนจะลงมือเขียนก็จะต้องมีการวาง outline ก่อนลงมือเขียนเพื่อให้บทความมีความครอบคลุมไม่ตกหล่นในเชิงเนื้อหา การใช้ mind map จะลดเวลาของการเตรียมเนื้อหาบทความลงได้มากไม่เสียเวลามาก



บทความเรื่องการใช้สมุนไพร จากภาพจะเห็นว่าผู้เขียนจะมองเห็นภาพรวม ทำให้การเขียนง่ายขึ้น

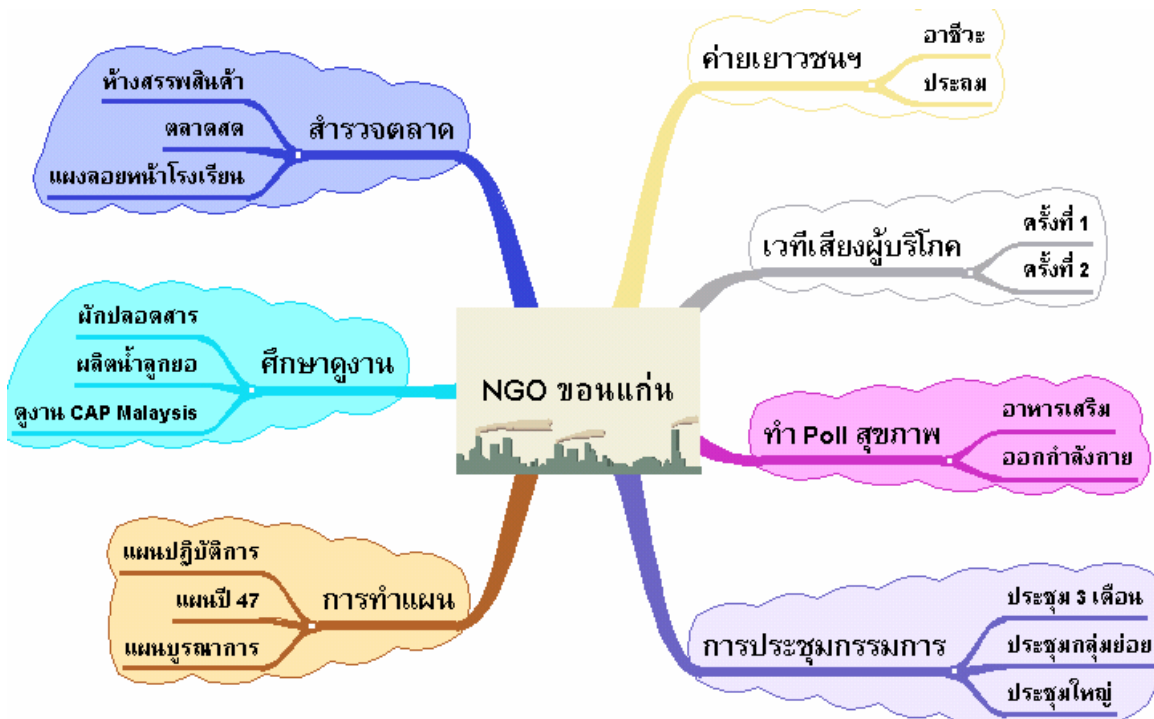
ส่วนประกอบของบทความ



วาง outline บทความดูนะคร้บรับรองงานเขียนของท่านจะพัฒนาไปไกลอย่างแน่นอน

การใช้ **Mind Map** เพื่อวางแผนการทำงาน (**Planning**)

การประยุกต์ใช้ mind map ในการวางแผนภาพรวมของการทำงาน เช่น ผู้เขียนเป็นผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรผู้บริโภครัฐบาลจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน NGO - Non Governmental Organization มีความจำเป็นต้องวางแผนการทำงานทั้งปี การใช้



mind map จึงเป็นประโยชน์อย่างมาก

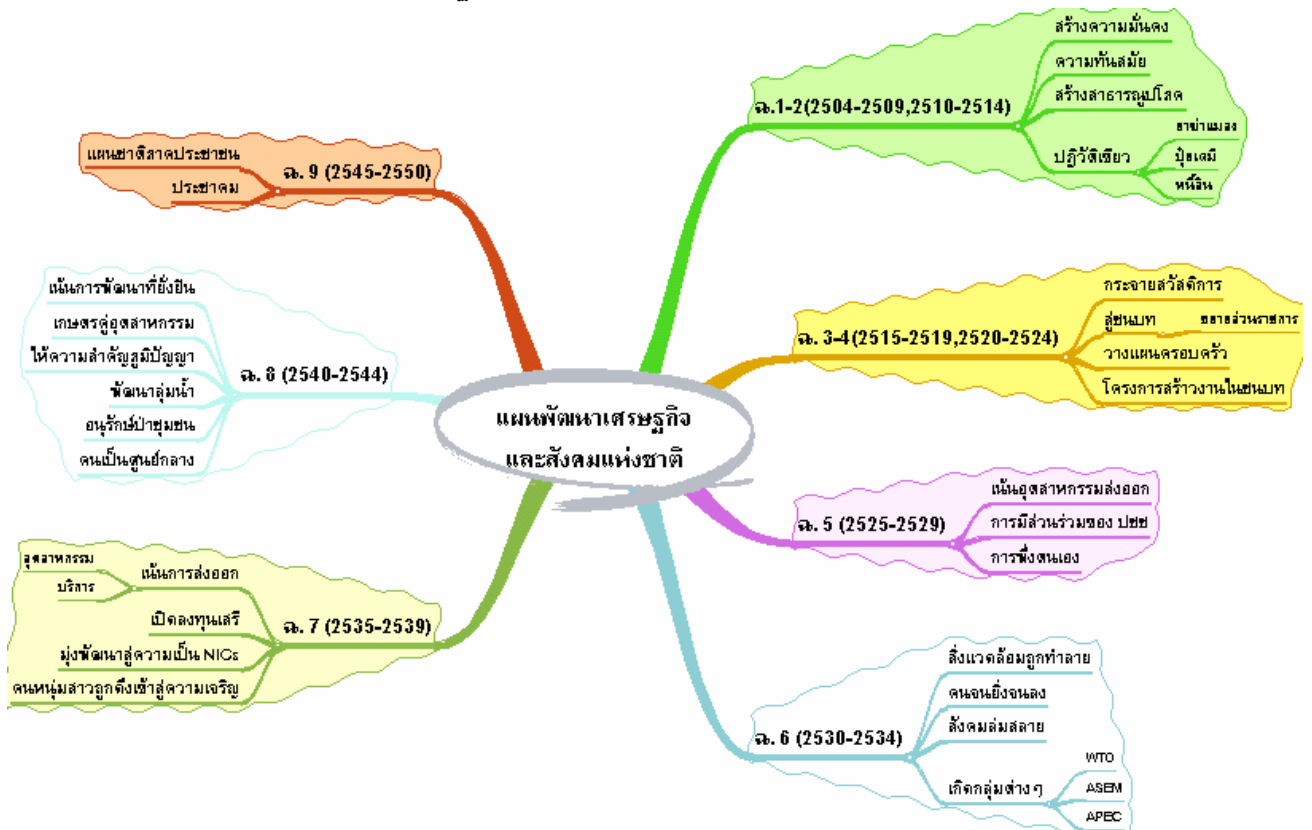
จากภาพจะเห็นว่า การวางแผนในด้านต่างๆ หากใช้การพิมพ์หรือเขียนเป็นหน้ากระดาษยาวๆ อาจจะทำให้ไม่เห็นภาพรวมของการวางแผน ดังนั้นการใช้ mind map จึงมีประโยชน์ในการมองภาพรวมของงานได้เป็นอย่างดี

จากนั้นหากต้องการลงไปในรายละเอียดเรื่องใด เรื่องหนึ่งก็ทำได้โดยง่าย เรียกว่าวางแผนเชิงลึก



การใช้ **Mind Map** เพื่อการบันทึกการฟังบรรยาย (Note)

การฟังบรรยายจากวิทยากร บางครั้งมีเนื้อจำนวนมาก การจดบันทึกลงบนกระดาษต่อกันไปยาวๆ อาจจะทำให้มองไม่เห็นภาพรวมของเนื้อหา ดังนั้นการจดบันทึกในแบบ **mind map** จะช่วยให้เราเชื่อมโยงเนื้อหาได้เป็นอย่างดี เช่น ครั้งหนึ่งผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าไปร่วมฟังการบรรยาย การวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้ง 9 ฉบับ

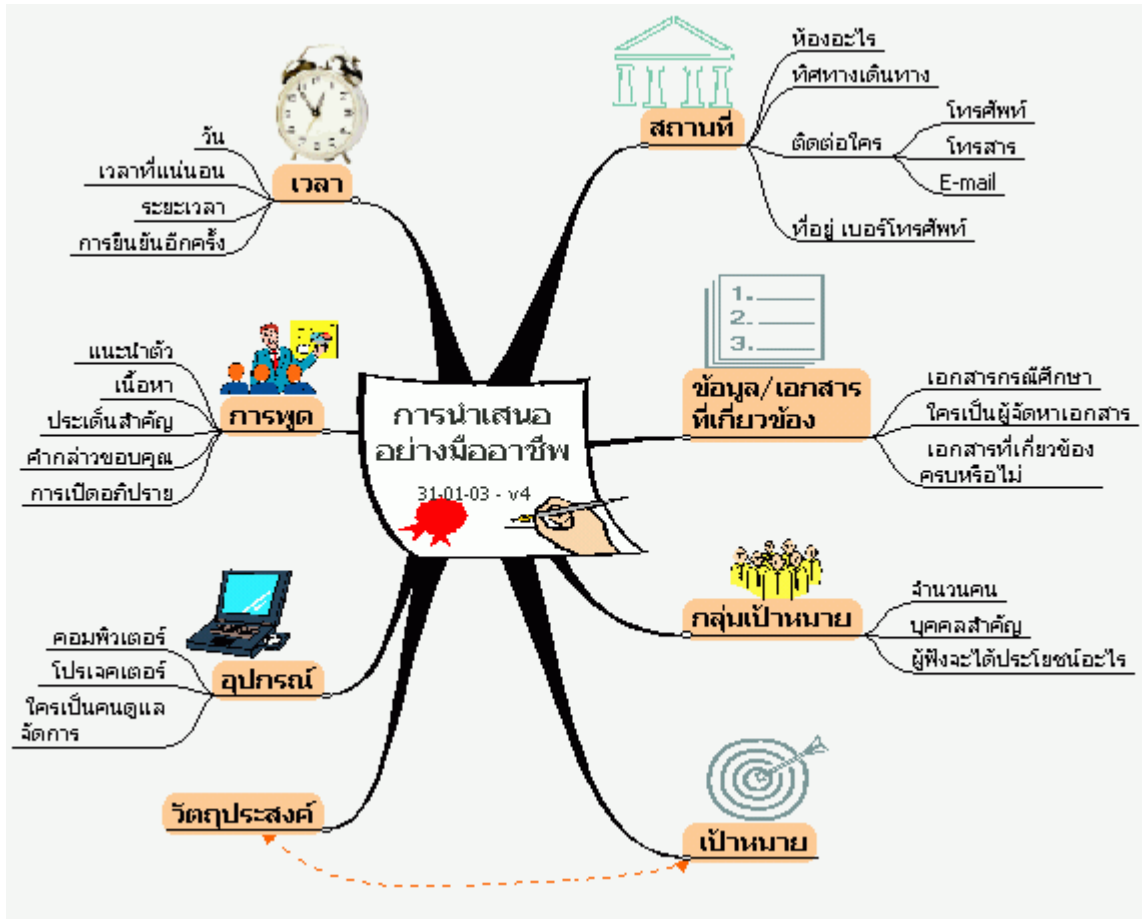


จากภาพ **mind map** ผู้เขียนจดบันทึกเนื้อหาของทั้ง 9 แผน ว่าแต่ละแผนมีเรื่องอะไรที่เด่นบ้าง ทำให้มองเห็นพัฒนาการของแผนชาติ การกลับมาทบทวนในครั้งต่อไปก็ทำได้โดยง่าย ยิ่งมีการเพิ่มสีสันลงไปด้วยยิ่งมีความน่าสนใจเข้าไปอีก

ผู้เขียนได้ใช้ **mind map** ทุกครั้งที่เข้าฟังการบรรยาย โดยได้ใช้ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่เรียนปริญญาโท สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2539 จนถึงปัจจุบัน (ใช้แล้วมันส์ สอบเมื่อใด ที่ หนึ่งตลอด ลองนำไปใช้กับลูกหลานท่าน รับรองเด็กสอบได้ที่หนึ่งแน่นอน อีอิ)

## การใช้ Mind Map เพื่อการนำเสนอผลงาน (Presentation)

ปัจจุบันการนำเสนอผลงานโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เป็นหัวใจของการทำงานไปแล้ว คนสองคน นำเสนอเรื่องเดียวกัน ความแตกต่างจะอยู่ที่ เทคโนโลยี และการเตรียมการ รวมทั้งความเข้าใจในเรื่องการนำเสนอ (Presentation)



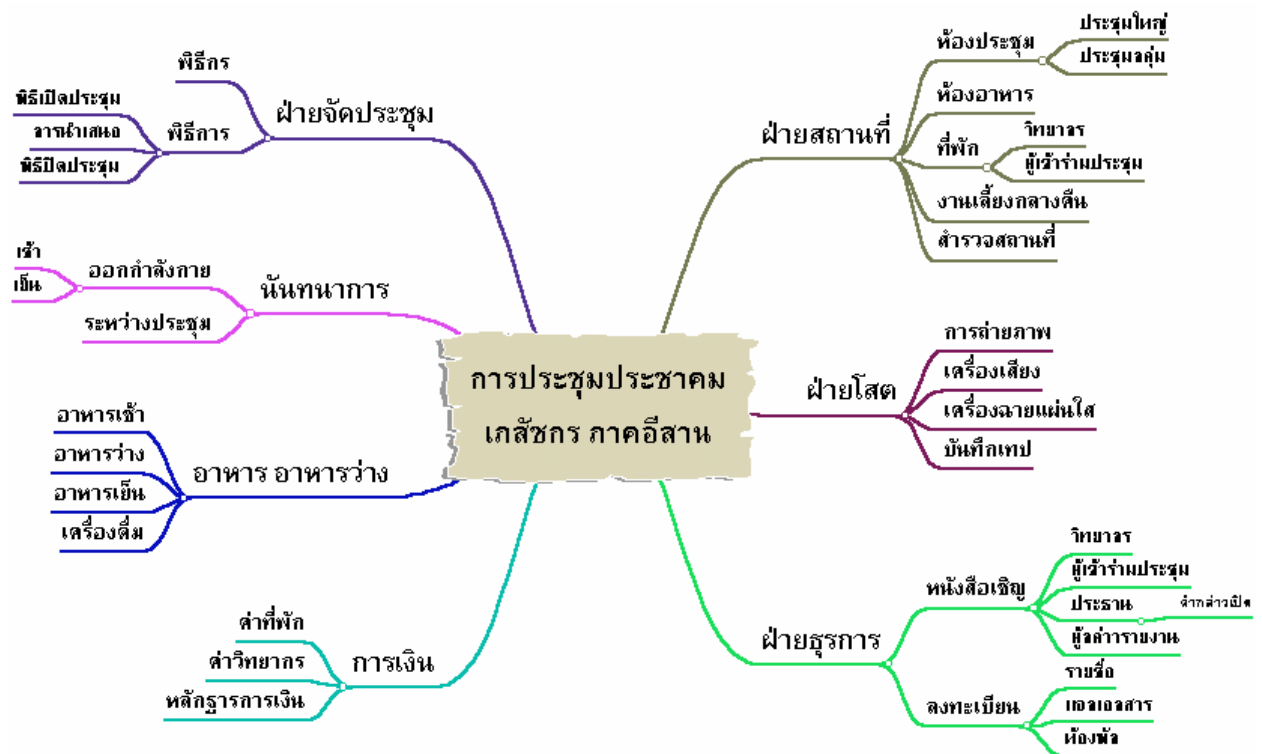
จากภาพ mind map จะเห็นว่า mind map เป็นได้ทั้งเครื่องมือในการวางแผนการนำเสนอ และใช้ mind map เป็นเป็นสารหรือ เนื้อหาในการนำเสนอได้ไปพร้อมๆ กับ เพราะผู้ฟังการนำเสนอจะได่มองเห็นภาพรวมได้โดยง่าย สำหรับ Presentation Checklist นี้มีประโยชน์มากกับผู้ที่ต้องไปนำเสนอผลงานบ่อยครั้งเพราะรายละเอียดบางอย่างอาจจะถูกลืมหรือตกหล่นได้โดยง่าย หากไม่ทำ checklist ให้ดีหรือสมบูรณ์

ผู้เขียนมีโอกาสได้เดินทางไปเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละปีหลายๆ สิบครั้ง การวางแผนด้วย Checklist mind map นี้ทำให้การนำเสนอมีสีสัน ครอบคลุมประเด็น รวมทั้งดึงดูดผู้ชม (เข้าใจด้วย)



การใช้ **Mind Map** เพื่อกำกับงานฝึกอบรม ประชุม สัมมนา (meeting/seminar)

บ่อยครั้งที่กาจัดประชุม สัมมนา ประสบปัญหาระหว่างการดำเนินงาน ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดผู้ประสานงานหรือ ผู้อำนวยการงาน หรืออาจจะมียู่แล้วแต่ยังไม่มีระบบการมองภาพรวมของงาน ทำให้ผิดพลาดทางเทคนิคตลอด เช่น ค่ากล่าวเปิด การลงทะเบียน ชื่อวิทยากร ค่าเดินทาง เอกสารประกอบการบรรยาย ระบบเสียงในห้องประชุม และอื่นๆ อีกมากมาย ปัญหาเหล่านี้จะหมดไปหาก ผู้ประสานงาน นำการคิดในแบบ **mind map** มาใช้ แล้วลงมือปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด



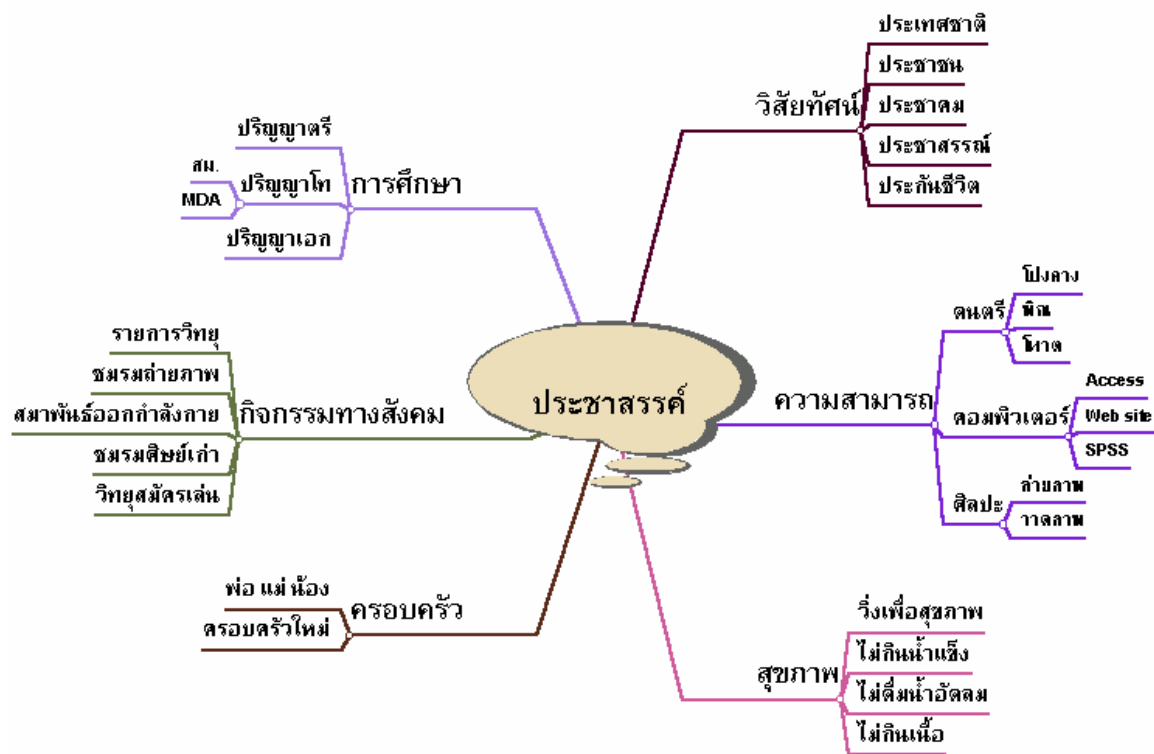
จากแผนภาพ **mind map** การกำกับงานประชุม ประชาคมเกษัชกร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ เป็นสุข รีสอร์ท สูงเนิน โคราซ ทำให้ผู้เขียนทำงานได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพจิตดี ไม่ต้องทะเลาะ กับใครมากมาย เวลาทำงานจริงก็เพียงเก็บรายละเอียดให้ได้มากที่สุดก็ OK แล้ว

ใครจัดประชุมบ่อยๆ ลองนำ **mind map** ไปใช้ในการจัดการ รับรองว่าท่านจะเป็นผู้จัดการประชุมได้อย่างมืออาชีพ ไม่หงุดหงิด มีเวลาเดินทักทายผู้เข้าร่วมประชุม มีเวลาต้องรับประทานกับเขาด้วย ไม่ต้องวิ่งวุ่นจนประธานขึ้นรถกลับ เหมือนๆ หลายๆ

## การใช้ Mind Map เพื่อค้นหาความเป็นตัวตน (Meaning)

สิ่งที่ผู้เขียนตั้งคำถามกับตัวเองและสังคมเสมอ คือเรื่องของความเข้าใจตนเอง การรู้จักตัวตนที่แท้จริงของตัวเองว่าเป็นใคร มีเป้าหมายในการทำงานเพื่ออะไร อนาคตวางแผนไว้ว่าอย่างไร ปัจจุบันสถานะภาพ ทางสังคมเป็นอย่างไร มีวิสัยทัศน์ว่าอย่างไร สิ่งที่ทำอยู่ในปัจจุบันจะพาไปสู่เป้าหมายที่ฝันไว้หรือไม่

คำถามที่เกิดขึ้นเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมองภาพรวมเชื่อมโยงเข้าหากันเพราะชีวิตๆ หนึ่งนั้นแยกส่วนไม่ได้ ต้องมองแบบองค์รวมผู้เขียนจึงได้ประยุกต์ใช้ mind map เพื่อการค้นหาตัวเอง เปิด mind map ขึ้นมาทบทวนทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อติดตามดูการพัฒนาในเชิงความคิดอ่านของตัวเอง



ท่านสามารถใช้ mind map ในการเรียบเรียงเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวท่านเอง เพื่อค้นหาศักยภาพ ความสามารถ รวมทั้งสิ่งที่ท่านยังไม่รู้ หรือยังไม่ได้ทำ คนบางคนเสียเวลาที่ผ่านมาไป เพราะไม่ลงมือทำบางอย่างที่ใจปรารถนา รอนั้น รอนี้ จนหมดเวลาของชีวิตไปก่อน Mind map ชีวิต ช่วยการเติมเต็มส่วนขาดของชีวิตได้ ยิ่งถ้าได้เขียน mind map ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ทำเป็น Family map รับรองมองเห็นอนาคตได้ชัดเจน